

MANIFESTO DA REDE DE UNIDADES DE IGUALDADE DE XÉNERO DAS UNIVERSIDADES ESPAÑOLAS PARA A EXCELENCIA UNIVERSITARIA (RUIGEU) 8 DE MARZO 2022

Cada 8 de marzo, desde que, en 1975, a Organización de Nacións Unidas declarou esta data Día Internacional da Muller, conmemórase como unha xornada de reivindicación dos dereitos das mulleres e da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes. A Axenda 2030 para o Desenvolvemento Sostible, aprobada en 2015, considera que lograr a igualdade de mulleres e homes, eliminar todas as desigualdades e axuntar esforzos para conseguir unha igualdade efectiva en todos os campos forman parte dos Obxectivos de Desenvolvemento Sostible, en particular do número 5: “Igualdade de xénero”.

Con todo, a crise provocada pola pandemia COVID 19 que vimos sufrindo desde hai dous anos, ou a chegada ao poder de gobernos ultraconservadores como sucedeu en Afganistán, acentuou as desigualdades de xénero, aumentando as diferenzas existentes e poñendo en evidencia a clara desvantaxe das mulleres e das nenas. A pandemia contribuíu a aumentar a violencia machista e intensificou a fenda dos coidados, que recaen maioritariamente sobre as mulleres, e está na base das dificultades para o acceso e a promoción profesional, conducindo a fendas salariais que, en último termo, teñen consecuencias na fenda das pensións.

As universidades non son unha excepción a esta regra. O recente estudo “Brecha salarial de género en las universidades públicas españolas”, froito da colaboración entre o Ministerio de Universidades, a ANECA e a CRUE, revela a existencia de fendas salariais no PDI e permite analizar as súas causas para poder eliminalas. Segundo ese informe, a diferenza salarial é claramente visible na percepción de complementos, sendo os homes os que acceden en maior número a estes ingresos. A causa posible é o menor exercicio dos dereitos de conciliación e liberación do tempo de corresponsabilidade que exercen os homes para atender o coidado familiar, o cal

propicia o desenvolvemento da súa carreira profesional. Polo que respecta ao PAS, os estudos diagnósticos das respectivas universidades apuntan a unha diferenza salarial menor pola composición feminizada do persoal, pero, aínda así, a fenda salarial existe e vincúlase, entre outras causas, ao exercicio dos dereitos de conciliación por coidado familiar, nos que apenas se aprecia unha mellora da corresponsabilidade.

A pesar de que a presenza das mulleres nas universidades aumentou, é necesario destacar a ausencia destas nas carreiras CTEM e nos postos de responsabilidade, sobre todo neste eido. Somos conscientes da enorme importancia que o dominio das tecnoloxías terá no futuro, resultando estratéxicas para acceder a ocupacións que posúan gran relevancia social. Hai que traballar para erradicar a actual fenda dixital de xénero, producida por nescos androcéntricos que dificultan ou menoscaban a igualdade entre os sexos. A segregación educativa obsérvase tamén na escasa presenza de homes nas titulacións relacionadas co coidado e a atención ás persoas. É necesario lograr o equilibrio para favorecer a corresponsabilidade.

Neste 8 de marzo, as unidades de igualdade das universidades que a integran a Rede de Unidades de Igualdade de Xénero das Universidades Españolas para a Excelencia Universitaria (RUIGEU), queren centrar a súa reivindicación na loita contra estas desigualdades, desde o particular papel innovador das universidades, a través da necesaria implantación dos estudos de xénero e da transversalización da perspectiva de xénero na docencia, a investigación, a transferencia e o compromiso social, como as vías máis potentes para aumentar a concienciación e a prevención das discriminacións, actuando como institucións que sexan exemplo da convivencia igualitaria para o resto da cidadanía.

Tamén queremos poñer en valor o traballo e o esforzo que están a facer as unidades de igualdade das universidades que, cunha dotación mínima de persoal e de orzamento, sosteñen o peso do desenvolvemento dos plans de igualdade, coordinan os servizos necesarios para a eliminación das violencias sobre as mulleres, impulsan actividades formativas desde a dimensión da igualdade e non discriminación, e facilitan a integración da perspectiva de xénero en todas as actividades universitarias, contribuíndo a mellorar a elixibilidade das solicitudes nas convocatorias públicas de investigación, fundamentando o exercicio e a garantía dos dereitos de mulleres e de homes.

Non podemos esquecer as mulleres que estiveron presentes en cada momento de avance e resistencia contra a limitación de dereitos e liberdades, as mulleres rurais e os seus obstáculos, as mulleres con discapacidade e a súa resiliencia, as mulleres migrantes e a súa capacidade de progreso, tampouco aquelas ás que a violencia machista silenciou ou tentou silenciar. En definitiva, todas as que, nalgún momento, sufriron discriminación polo simple feito de seren mulleres.

Voces de mulleres que, ao unísono, fan viable a realidade dunha sociedade equilibrada e xusta. A universidade é un escenario privilexiado, desde onde se pode impulsar ese futuro, e as unidades de igualdade o seu instrumento: fagámolo posible. A universidade constitúe un pilar fundamental no cambio social construído baixo o prisma da igualdade real entre mulleres e homes. Sen igualdade e sen valores humanos, éticos ou morais, a liberdade é unha invitación á lei do máis forte; por iso debemos seguir apostando por políticas efectivas en prol da igualdade entre mulleres e homes.

Finalmente, desde RUIGEU ratificamos a necesidade de seguir conmemorando cada 8 de marzo e loitando pola igualdade efectiva entre mulleres e homes durante todos os meses do ano. É o noso deber como propulsoras dunha sociedade máis xusta e igualitaria.

Marzo 2022